

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Camilli De Lellis Fvndatoris Religionis Clericorvm Regvlarivm Infirmis Ministrantivm

Cicatelli, Sanzio

Antverpiæ

Cap. X. Attentio & deuotio Camilli in diuino Officio, & in sancto Sacrificio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37267

Denique bonus Pater, ex quo tempore renuntiauit supremo gubernandæ Religionis officio, cum iam annorum esset sexaginta, tum nouo spiritu atque feruore cœpit in se maiorem in modum exsuscitare obedientiæ & humilitatis desiderium. Quare in tantæ simplicitatis ac puritatis statum se retulit, vt more simplicis infantuli doctrinæ Christianæ libellum sibi coëmerit, & tamquam modò genitus infans in Christo Iesu eam doctrinam relegerit, ac memoriâ repetierit, quò nouum scilicet vitæ suæ spirituali principium poneret.

CAPVT X.

Attentio & Deuotio Camilli in diuino Officio, & in sancto Sacrificio.

IN diuino recitando Officio tanta erat Camilli attentio atque deuotio, vt nullus, meâ quidem sententiâ, illo diligentior vniquam reperiendus sit. Quod Officium, præ metu quidpiam omissendi, libenter cum socio, si copia eius esset, recitabat: solitusque erat idemtidem ab eo postulare, num bene recitasset. Neque parum in hoc ponebat temporis, quòd semper & ipse repeteret, & repeteri socium vellet, quamuis minimam
sylla-

syllabam aut particulam non benè intel-
 lectam, aut non rectè prolatam. Vix vñquam
 verò partem vllam memoriter recitabat, sed
 oculis semper in Breuiarium defixis: & ferè
 semper capite aperto & genibus flexis. Erat
 autem accuratissimus præscriptarum ab Ec-
 clesia cærimoniarum obseruator, vt & nulla
 Crucis signa omitteret, & omnes genufle-
 xiones in rubricis contentas repræsentaret. Si
 inter recitandum dictum Officium aliquis
 eius pulsasset fores, aut si socius tussiuisset,
 aliumve strepitum edidisset, statim ipse di-
 gito super versiculum ad quem peruenerat
 impresso, firmiter eum detinebat, præ timo-
 re, ne quid eum effugeret aut præteriret. Cu-
 piebat etiam, vt socius altè, clarè & distin-
 ctè pronuntiaret, ac nì faceret, iubebat re-
 peti: interdumq; accidit, vt ipsemet eundem
 versiculum sæpiùs repeteret, studio benè
 pronuntiandi, & ea legendi attentione,
 quam is præstare debet, qui cum Deo col-
 loquitur. Opus erat non rarò, vt socius ad
 eum sedandum diceret: *Vestra Reuerentia
 acquiescat, idq; meæ conscientie relinquat: be-
 nè enim legit, nec quidquam omisit: & quod
 plus est, dixit vsque ad Tertiam, Sextam,
 Nonam, nec aliud restat dicendum præter Ve-
 speras & Completorium: & signa benè posita
 sunt in Breuiario: nec potest commissus esse*

Nullus error. Tum autem ad pacandam conscientiam, & ad iudicandum se acquiescere, bis tēve capite annuebat, aut gestu manuum approbabat: eratque res cunctis familiarissima, ut cum eum animadverterent dictos exhibentem motus, dicerent: *Iam Pater sibi conscientiam tranquillavit.* Tanta verò circa hoc pietatis genus cum faceret, videbatur tamen bonus Pater non satis ad debitum Deo obsequium facere; ibatque nonnumquam ad aliorum ianuas auscultatum, quomodo ipsi recitarent. Accidit aliquando, ut cum ipse in Nosocomio Mediolanensi in eiusdem Officij lectione occuparetur, aliqui è nostris eum interpellantes, certam feminam adducerent habitam ab ipsis valdè deuotam & spiritualem, quæ ipsum alloqui, eiusque donari benedictione peroptabat: tum ipso digito derepentè ad versiculum quem legebat proiecto, retrorsum se conuertens, *Id non curo,* inquit, *id non curo,* dans manu signum, ut amandaretur. Nullum porrò tormentum maius in sua infirmitate illi fuit, quàm de lectione Officij scrupulus conscientia. Quamuis enim ardentissima febris æstualet, nullus tamen transibat dies, quin à Medico peteret, ad illudne teneretur, an non. Neque prius acquiescebat, quàm seuerè ab eo reprehensus

sus esset, iussusque acquiescere. Pari semper
 utebatur diligentia & attentione in sancto ac
 tremendo Sacrificio, quod quotidie manè
 celebrabat, nec umquam omittebat, nisi aut
 graui præpeditus infirmitate, aut aliquo ma-
 iori impedimento ad pauperum vtilitatem
 pertinente distentus. Etiam in itineribus
 semper illud facere connitebatur, licet in
 pauperibus quibusdam pagis, interdum tam
 breuibus cogerebatur vti ornamentis, vt vix ad
 medias tibias & ad media brachia attinge-
 rent: sed huic incommodo post occurrit,
 secum deportando quodam tempore omnia
 ornamenta, etiam Hostias & candelas, cum
 sibi religioni duceret, pauperum Presbyte-
 rorum Hostias & candelas absumere. Erat
 in suis Sacrificiis aliquantò longior, ob exqui-
 sitam diligentiam, quam in cærimoniis, in
 secretis Orationibus, in Consecratione, in
 Patenæ mundatione adhibebat; in quibus
 nulla umquam utebatur festinatione, et-
 iam si habuisset eadem die centum milliarum
 itineris peragenda, & quamuis interfuisset
 eius Sacrificio vir quantaui dignitate vel au-
 ctoritatis pollens. Non rarò etiam, dum esset
 Generalis, ex deuotione ministrabat aliis no-
 stris Sacerdotibus Sacrum facientibus. Volebat
 vt mappæ, sudaria, corporalia, & alia alta-
 ris ornamenta, nitida essent & expolita. Sæ-

358 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
pè dum ad aram staret Sacrum celebratu-
rus, præsertim vbi solitus non erat celebrare,
timore tangebatur, ne ibi fortè desideraretur
lapis sacratus. Vnde ad certitudinem, reflexis
nõnumquam aciculis, manum suam mappæ
submittebat; & an ibi esset lapis, & quou-
que se extenderet, explorabat. Quadam vi-
ce, dum in Nosocomio sancti Spiritus ego ip-
se in altari diuæ Virginis Sacris operarer, in-
stante Consecrationis tempore bonus Pater
pedetentim aræ appropinquans, & manum
super Corporale imponens, *Auerte*, inquit,
hunc sacrum lapidem esse perexiguum, neque
ulteriùs quàm huc protendi. Quod idcirco
faciebat, quia verebatur, ne Hostiam conse-
crarem extra lapidis sacrati fines. Genufle-
xiones semper ad terram vsque protendebat,
quantuilibet eum tibiæ dolor grauaret ac
pungeret. Semper ante Sacrificij celebratio-
nem peccata coram Sacerdote confitebatur;
estque satis exploratum, numquàm eum ad
illud accessisse Sacrificium, remordente ali-
cuius peccati conscientia. Aliquando Boc-
chianici, ipsi ad altare Sacrificium iamiam
inchoaturo, nuntiatum fuit, multos eius loci
homines illo die Sacro non interfuisse, pro-
pterea quòd tamdiu expectare non valentes
abscessissent: veritus igitur ne aut ipse aut æ-
dituus in causa fuissent eius tarditatis, *misit*
statim

statim aliquos è nostris per totum illum locum è singulis domibus ad Sacrum euocatos, adeoque precibus rogatos, venire ne differrent: cum interim ipse ad altare illos operiretur vestitus, nec inchoare pungente animum scrupulo auderet. Aliàs vnà cum essemus in Liburno portu, ille vt proficisceretur Florentiam, ego vt in triremi Genuensi nauigarem Genuam, ille, recordatus se postridiè manè Confessarij copiam non habiturum, iussit me subsistere in medio loci cuiusdam populo frequentissimi, illicque aperto capite, & facto signo Crucis, statim statim peccata confessus est. Aliàs Romę, dũ in supradicto altari diuę Virginis in sancti Spiritus staret ad Consecrationem, & aliqui ex eius loci ministris præsentes essent, conuertit se, & veniam à socio suo petiit, qui erat Nouitius, & Sacro seruebat. Id autem fecit, quòd meminisset se ante Sacrum acri reprehensione eum pupugisse, ob nescio quod paruum delictum. Vnde sibi visus eum absque occasione turbasse, nequaquam audebat ad Consecrationem progredi, nisi prius veniam ab eo expostulasset. Sciens autem debere illum Fratrem in eodem Sacrificio sacram sumere Communionem, & formidans ne animo esset nonnihil perturbato, eum precatus est, ne Communionem

360 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
sumeret. Postremò nullum aliud præsentius
remedium ad dandam animæ suæ pacem ac
tranquillitatem dicebat se reperisse, quàm
ex prompto Confessionis & satisfactionis
adiumento mundam semper gerere con-
scientiam. Inde accidebat, vt cùm audiret
nominari puritatem cordis, aut aliud quod-
dam simile verbum, videretur in eius ani-
mam pluuia quædam mannæ similis de-
pluere. Tantum in se gaudij cælestisque vo-
luptatis sentiebat. Boechianici, cùm intellexisset
multas pauperes puellas, & alias feminas
non ire diebus Feltis ad Sacrum, propterea
quòd carerent vestimentis, quibus conuenienter
suo statui in templo principali comparerent;
ipse, deportatis secum omnibus ornamentis
necessariis, ibat celebratum Sacrum in exigua
aliqua ædicula, vt minori cum verecundia
posset turba illa pauperum conuenire. Cùm
autem aliquando ibidem Sacrum faceret in
nostro templo, & feminas audiret nonnullas
inter se confabulantes, ipse ad eas se conuertens,
sanctaque reprehensione castigans, admonuit,
quandoquidem nunc essent in domo Dei & orationis,
ipsas cum magno timore & reuerentia esse
debere. Ita illæ semper deinceps rebus diuinis
in silentio adstitere. Interdum et eo quæsitum
est: *Pater, quid faceret tua Reuerentia*

uerca

uentia, si inter celebrandum Sacrificium post
Consecrationem incideret musca, resve alia si-
milis, in calicem? Respondit autem; *Queri-
tis quid ego facerem? ego illam deglutirem;
nec verò id mihi rarò occurrit, & ita feci, ac
mihi pro Dei amore vim intuli.* In immitten-
da in calicem aquæ guttula, sæpiùs sibi ipse
non fidens petiit à ministrante, num eam
vidisset intus cadentem? Cùm nonnum-
quam in ablutione digitorum accideret
contingere eum os ampullæ, dum signum
daret non ampliùs infundendi, finito de-
inde Sacro redibat in templum, & purifica-
torio dictum ampullæ os expurgabat: in-
cessante scilicet illum scrupulo, quòd illud
digitis attigisset nondum ablutis. Sæpenu-
merò inter sanctum Sacrificium, riuuli la-
crymarum ex eius oculis emanabant, nec in-
frequenter, dum secretis, quas vocant, pre-
cationibus intenderet, cupiebat pulsari orga-
na tono submisso, itemque cùm diebus Fe-
stis distribueretur Fratribus sacra Commu-
nio, filiorum suorum animas ad cælestis pa-
triæ amorem ea ratione succendens,

Z s

CA-